

Nove družabne razmere potrebujejo tudi nove organizacije. Človeški duh in skrb za obstanek silita neprestano naprej.

Tolažilni za bodočnost slovenskega ljudstva so tudi vsi pojavi globoke narodne zavednosti v preteklem letu. In z zadovoljnostjo moramo reči, da so posebno štajarski Slovenci letos pokazali narodno zavednost v najlepši luči. Odkod je prihajalo največ prošelj za slovensko vseučilišče, za slovensko nadsodišče, za popolno jednako-pravnost našega jezika v vseh uradih? Izmed štajarskih Slovencev. Slovenski narodni program se je ukoreninil pri nas na Štajarskem v vseh slojih. Štajarski Slovenci razumevajo svoje voditelje.

Za novo leto nimamo iskrenejše želje, ki bi jo mogli izročiti svojim čitateljem, nego da naj v novem letu izginejo vsi za Slovence žalostni pojavi, ki so nas spremljali v tem letu, a veseli pojavi naj se množijo in širijo. Novo leto naj bo za Slovence čas običnega narodnega in gospodarstvenega napredka!

### C. kr. okrožno sodišče v Mariboru.

S svetlimi barvami so se naslikale v zadnji državnozborski seji razmere pri našem okrožnem sodišču v interpelaciji, katero je vložil J. Žičkar s tovariši do pravosodnega ministra. Mi podajemo interpelacijo tukaj svojim čitateljem brez vsake opazke. Glasi se: »Dne 6. decembra t. l. se je vršila pri okrožnem in zajedno porotnem sodišču v Mariboru obravnava proti odgovornemu uredniku »Slov. Gospodarja«. V prvi vrsti se je razpravljalo pri tej obravnavi, kako se naj razumevajo članki »Slov. Gosp.« in »Delavca«, torej kako se naj razumevajo slovenske tiskovine. Tudi zaslišane priče so govorile skoro izključno slovenski. Vključno s tem so se določili sodniki, ki ne znajo slovenski, posebno jeden sodnik, ki se mora truditi, da se sporazumi s slovenskimi prebivalci v pokrajini slovenskem narečju. Bili so pa tudi porotniki zraven, ki niti nobenega slovenskega narečja ne znajo, ne da bi znali pismeni slovenski jezik. Na porotni klopi je sedel samo jeden porotnik, ki je bil slovensčine popolnoma zmožen. Zatoženec se je v polni meri poslužil pravice, da sme odkloniti nekaj porotnikov, ter odklonil same take porotnike, ki slovensčine niso bili zmožni. Vključno temu ni bilo možno sestaviti porotniške klopi tako, da

bi bili njeni člani večji slovenskega jezika, ker je bil skoro vsem slovenskim porotnikom dovoljen dopust.

Zraven tega se pri sestavljanju letnega porotniškega seznama nikdo ne vsprejme v zapisnik, ki ne zna nemški pisati in govoriti, a nasprotno se nikdo ne briga, ali so oni, ki so vsprejeti v seznam, tudi večji slovenskega jezika. Da, ako zna kedo popolnoma slovenski, se mu šteje to celo kot pomanjkljivost. Vsled tega ni možno, sestaviti pri porotnem sodišču v Mariboru porotniške klopi, koje člani bi bili vsi slovensčine zmožni, čeprav je prebivalstvo mariborskega sodniškega okraja skoro popolnoma slovensko in čeprav vsaj 90% zatožencev na zna nemški.

Tudi pri sestavljanju porotniške klopi in pri obravnavi se nikdo ne briga, ali porotniki jezik slovenskih zatožencev razumevajo ali ne. Da, ko je pri neki porotniški obravnavi v septembru predlagal zagovornik slovenskega zatoženca, naj se povpraša, ali znajo vsi porotniki jezik zatožencev in prič, zavrnil ga je predsednik z zasmehljivo opombo, da obžaluje, ker se na ta način trati dragi čas.

V Mariboru sodijo čez življenje in smrt, čez prostost in čast večina porotniki, ki ne razumejo ne zatožencev, ne prič.

Istotako nima okrožno sodišče v Mariboru iz občinstva vzetega sodnika za trgovinske zadeve, ki bi znal slovenski.

Vsled teh razmer, in to bo bržkone njih namen, so pri okrožnem sodišču v Mariboru slovenske razprave, rekel bi, nemogoče.

Z ozirom na to vprašajo podpisani:

Ali so Njegovi Prezvzišenosti, gospodu pravosodnemu ministru, znane te razmere pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru, ki bijejo v obraz razumnemu, na načelu ustmenosti slonečemu pravosodju? Kaj misli Njegova Prezvzišenost storiti, da se odpravijo te napake.

Dunaj, 20. dec. 1898.

J. Žičkar, Robič, dr. Gregorec, Pfeifer, Biankini, Perič, dr. Bulat, Zore, dr. Žitnik, Vencajz, Spinčič, dr. Krek, dr. Laginja, dr. Stojan, Povše, Pogačnik, Barwinsky, Kušar, dr. Gregorčič, Einspieler, grof Coronini, Vuković, Wachnianyn, dr. Ferjančič.

se je opravičeval, da mu je poprej odrekel prošnjo, ker mu je stari jetničar Minge strogo prepovedal, da ne sme k Tuanu pustiti nobenega človeka. Zdaj že pa Mingeja pet dni ni od nikoder, gotovo se mu je pripetila nesreča, najbrž je bil pijan in je padel v vodo. Na to hoče iti v ječo po Tuana.

»Ne, midva ga hočeva v ječi videti«, reče Filin.

Paznik vzame toraj bakljo in jima sveti v grozno ječo. Pa ko odpre ječina vrata, padeta starček in Lu skoraj v omedlevico, ker zagleda strašen, nečloveški kraj, iz katerega je prihajal grozen smrad. Filin se nasloni ob zid in si zakrije obraz s širokim rokavom, Lu pa glasno zaupije od strahu in sočutja. Ker nista mogla prenašati strašnega smrada, je moral jetničar vrata zapreti in Tuvana na zrak pripeljati.

»Že prav«, reče paznik s smehom. »Jaz sem vedel, da jetniški zrak ni za vsaka pljuča«.

Čez nekaj trenutkov stopi Tuan iz ječe. Obraz mu je bil blede, pa veselje se mu je bralo v očeh, ko zagleda svojega prijatelja in njegovega strica.

»Hvala Bogu in njegovi sv. materi, ki sta uslišala mojo molitev«, reče Tuan. »Ravno o pravem času sta se prišla. Modri

Filin, stopiva v to le sobico, jaz vam moram v naglici nekaj važnega povedati.«

Starček stopi v sobico, kjer mu Tuan v kratkem pove načrt zarotnikov, kakor ga je sam slišal. Filin v začetku niti verjeti noče. Tuan mu še mora vse enkrat praviti, da si starček zapiše imena zarotnikov in njihov načrt. Na to reče: »Tvoje besede se strinjajo z dogodki zadnjih dni. Mandarin je res dal včeraj zapreti 200 črnoprarnikov v severnem in vzhodnem stolpu. Tudi Minge je zginil, najbrž so ga odstranili, ker je vedel za zaroto. Tudi tebe čaka enaka usoda, ako zatožiš te mogočne in hudobne ljudi«.

»Da, res! Minge mi je pretil z najgrozovitnejšo smrtjo, ako izpovem le eno besedo. Pa moja dolžnost je, da žrtvujem svoje življenje za cesarja in za tisoč in tisoč nedolžnih ljudi«.

»Vi kristijani ste pač čudni ljudje!« pravi Filin. »Pa zdaj ni čas govoriti o verskih naukih. Danes ponoči je polna luna, zato je imamo še samo nekaj ur časa, da preprečimo zaroto, ali da si vsaj rešimo življenje. In drugo bode brž najpametnejše. Črnoprarniki so že v trdnjavi in tudi vodna vrata so v njihovi oblasti. Gotovo jih je že tudi več sto skritih po čolnicah na reki. Druge trupe pa prežijo in čakajo v obližju. Kaj še more zdaj cesar storiti? Svoje najboljše vo-

### Državni zbor.

Na Dunaju, 20. decembra.

V soglasju s finančnim ministrom je sklenil proračunski odsek, da postava zastran zboljšanja plač za državne uslužbence stopi v veljavo takrat, ko se objavi. Vlada potrebuje namreč nekaj milijonov goldinarjev, da plačo djanski zboljša. Manjšina proračunskega odseka je pa predlagala, naj se vsaj s 1. januarjem 1899 uveljavi to zboljšanje. Poročevalec dr. Pietak se je tem zahtevam ustavljal, češ, da mora vendar vlada vedeti, kje bo denar vzela za zboljšanje. Prišlo je slednjič do glasovanja po imenih. Sprejel se je predlog manjšine s 150 glasovi proti 147. Nekateri poslanci izmed katoliške stranke: Zallinger, Kern in Keil so glasovali z levičarji, mnogoteri izmed »kršč. slov. narodne zveze« so se pa odtegnili glasovanju. Po tem sklepu bi se zboljšanje sicer imelo pričeti s 1. jan. 1899. Bati se je pa, kakor je piscu teh vrstic rekel dr. Pietak, da se bo vsled te zmage levičarjev stvar še bolj zavlekla. Gospodarska zbornica namreč ne bo hotela pritrditi obroku 1. jan. 1899, stvar pride nazaj v poslansko zbornico in Bog zna, kedar se bo o njej zopet obravnavalo. Sprejel se je brez ugovora predlog katol. poslanca Zallingerja, da se ima vsem državnim uslužbencem dati priložnost, da vsako nedeljo in praznik morejo spolnovati svoje verske dolžnosti.

Ob sklepu seje ob 8. uri zvečer (seja se je začela ob 10. uri predpoldne) je imel Stojalovski mnogo vprašanj na predsednika, ta mu je pa vzel besedo. Schönerer je predlagal, naj se seja obhaja v sredo 21. dec. ter ugovarjal temu, da bi vlada na podlagi § 14 napravila začasno pogodbo z Ogrsko in uveljavila začasni proračun za l. 1899. Schönererjev predlog je pa ostal v manjšini. Predsednik je želel poslanca veselo novo leto ter obljubil, da hoče pismenim potom naznaniti prihodnjo sejo.

### Deželni zbor štajarski.

V Gradcu, 28. decembra.

Pred sejo deželnega zbora je bila v stolnici sv. maša, katere se je le malo poslancev vdeleževalo. Izmed liberalne stranke so bili navzoči — razun nekaterih deželnih odbor-nikov — le trije. Ob 11. uri je otvoril deželni glavar sejo, omenjal cesarskega jubileja, nadalje da cesar radi žalostnega dogodka v cesarski rodbini ni mogel vsprejeti našega deželnega odbora, ki mu je hotel častitati, ter predstavil novega cesarskega namestnika.

jake je poslal ob morje, ker se je razneslo da se približuje francosko brodovje. Sploh pa se Hijephova tako ne more držati kot cesar anamski. Njegova zvezda, ki se še nikdar ni svitlo žarela, bode v kratkem zatoni-la. Neumnost bi torej bila, da bi se kdo za njega žrtvoval. Sami se torej hočemo rešiti. Jaz grem k cesarju in ga poprosim, da tebe, tvojo mater in druge kristijane, ki niso hoteli darovati mrtvemu cesarju pomilosti ter vas prežene v prognanstvo. Potem pridem še pred večerom po vas. Nekaj dobrih čolnov mora biti pripravljenih. Tudi tuje misijonarje še lahko opozorimo na nevarnost. Predno bode polna luna na nebu, smo že lahko vsi v varnem zavetju«.

Franc nekaj časa tiho premišluje. Potem pravi: »Če se nesreča res ne da več odvrniti, potem nas res nobena dolžnost več ne veže in mi lahko skrbimo za svojo rešitev. Pa poskus pa le moramo napraviti. Saj se lahko črnoprarniki v severnem in vzhodnem stolpu stražijo od zanesljivih vojakov, pri Vodnih vratih pa se nastavi zvest poveljnik! O ko bi bil že odrasčen in prost, rešil bi cesarja in kristijane, ali bi pa za nje umrl!«

Starček se čudi Tuanu, kateremu se iz obraza bereta srčnost in odločnost. »Da, da, ko bi imel cesar same tako zveste slu-